

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Іванченко Анни Юрїївни

на отримання наукового ступеня доктора філософії на тему:

«Підвищення клінічної ефективності хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки, шляхом оцінки імунологічних та анатомо-морфологічних показників»

Актуальність обраної теми дисертації, її зв'язок з державними та галузевими науковими програмами

Відшарування сітківки є соціально - економічною проблемою, адже, майже 70 % випадків розвивається в осіб працездатного віку. Поширеність регматогенного відшарування сітківки серед дорослого населення України - 3 випадки на 10 тис. чоловік. За останніми даними закладів охорони здоров'я України відзначається зростання кількості хворих з РВС ока у середньому на 50 за рік. Сучасні методи лікування відшарування сітківки дозволяють домогтися анатомічного прилягання в 93-99% випадків, при цьому лише у 40% пацієнтів гострота зору становить після операції від 0,5 до 1,0, а у 60% залишається на тому ж рівні, що і до операції, або підвищується незначно.

З огляду на вищенаведене робота, яка спрямована на підвищення клінічної ефективності хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки є актуальною, а отримані результати і алгоритм планування дозволять прогнозувати, а в подальшому і впливати на післяопераційні функціональні результати.

Метою представленої на рецензію дисертаційної роботи є покращення функціональних результатів (гостроти зору) після хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки на підставі вивчення особливостей після операційних змін мікроциркуляторного русла сітківки та їх зв'язку з ангіопоетином-2 у скловидному тілі.

Представлена робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри оториноларингології з офтальмологією «Розробка діагностичних критеріїв змін очної поверхні та гангліозного шару сітківки за даними інтерферометрії та оптичної когерентної томографії» (№ держ. Реєстрації 0119U102848).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність, повнота викладення основних результатів дисертації в наукових і фахових виданнях.

Робота виконувалась на достатній кількості пацієнтів з використанням сучасних методів дослідження.

Достовірність отриманих результатів основних наукових положень та висновків базується на достатньому об'ємі виконаних експериментальних та клінічно-лабораторних досліджень. Використані автором методи дослідження є адекватними меті та завданням дослідження, сучасні, інформативні.

Достовірність результатів забезпечується використанням сучасних методів статистичної обробки отриманих даних.

Основні положення дисертаційної роботи викладені у 6 наукових працях, із яких: 2 статті, надрукованих у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 2 - у закордонних виданнях, що входить до наукометричної бази Scopus, 2 - тези наукових конференцій. Опубліковані праці повністю охоплюють всі розділи дисертації. Результати дисертаційної роботи доповідались на 4 науково-практичних конференціях різного рівня.

Результати виконаних дисертантом досліджень впроваджені в лікувальний процес у медичних закладах різних міст, зокрема: в програму лекцій і практичних занять кафедри оториноларингології з офтальмологією «Полтавського державного медичного університету» та впроваджені у роботу офтальмологічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні, медичного центру «Світогляд», медичного центру «ІРМЕД».

Наукова цінність та практична значимість роботи

В результаті виконання наукової роботи вперше виявлено концентрацію ангіопоетину-2 у вітреальній порожнині після оперативного лікування РВС. Вперше встановлено рівень ангіопоетину-2 у хворих з РВС та його вплив на ФАЗ, ПФЦПКС та ПФЦГКС макулярної ділянки. У пацієнтів без відшарування макулярної ділянки даний показник коливався від 84,50 пг/мл до 268,3 пг/мл і склав у середньому $129,7 \pm 51,99$ пг/мл, у пацієнтів з відшаруванням макулярної ділянки від 103,7 пг/мл до 2065 пг/мл і становив у середньому $693,8 \pm 634,7$ пг/мл.

Доповнено знання про морфологію та судинну архітектуру сітківки у пацієнтів після оперативного лікування регматогенного відшарування сітківки з відшаруванням макулярної ділянки та без її відшарування.

Підтверджено наукові дані про наявність зв'язку між змінами мікроциркуляторного русла та функціональними результатами у післяопераційному періоді.

Поглиблено знання про можливі причини неповного відновлення гостроти зору у пацієнтів після оперативного лікування з приводу регматогенного відшарування сітківки.

Зазначене дозволяє стверджувати про наукову цінність та практичну значимість дисертаційного дослідження.

Структура дисертації та оцінка її змісту та завершеність в цілому

Дисертація Іванченко Анни Юріївни має стандартну для наукових досліджень структуру і складається із вступу, огляду літератури, розділу “Матеріали та методи дослідження”, 2 розділів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій і списку використаної літератури (217 найменувань). Робота ілюстрована достатньою кількістю таблиць, 4 додатками. У вступі обґрунтовано висвітлено актуальність теми, мету та завдання дослідження, наукову новизну і практичне значення даної роботи, дані щодо особистого внеску здобувана, впровадження отриманих результатів, публікацій, структури та обсягу дисертації.

Огляд літератури

Розділ структуровано у три підрозділи, що допомагає зрозуміти процес формування наукової думки з визначеної автором проблематики.

Підрозділи підсумовуються невеличкими висновками, а розділ взагалі закінчується резюме, що підводить читача до думки про наявність проблеми низьких функціональних результатів після відшарування сітківки.

У огляді літератури є деякі редакційні неточності, декілька стилістичних помилок, що не зменшує його цінності.

Другий розділ “Матеріали та методи дослідження” загальним обсягом 13 сторінок друкованого тексту має чітку методологічну будову.

У розділі наведене обґрунтування проведення досліджень, докладно описані експериментальні методи дослідження, що характеризують досліджуваний контингент та розкривають сутність застосованих методів дослідження серед яких: комплексне загальне та офтальмологічне обстеження (візометрія, периметрія, тонометрія, біомікроскопія, офтальмоскопія, В-сканування, ОКТ та ОКТ-ангіографію парного ока та ОКТ та ОКТ-ангіографію ока з відшаруванням сітківки) та статистична обробка отриманих результатів. Використання такого комплексу сучасних методів є адекватним заявленій меті та визначеним завданням роботи.

Зауважень до розділу немає.

Розділ 3. «Характер та взаємозв'язок змін морфологічного стану сітківки до та після хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки» має обсяг 24 друковані сторінки та ілюстрований 15 таблицями. Даний розділ складається з 4 підрозділів, які закінчуються узагальнюючими висновками та порівняннями з даними інших дослідників.

Автором вивчається взаємозв'язок даних ОКТ та ОКТ-а (товщина сітківки, площа фовеальної аваскулярної зони (ФАЗ), щільність поверхневого капілярного сплетіння (ПКС), щільність глибокого капілярного сплетіння (ГКС) фовеальної та парафовеальної зони) після хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки у хворих 2 груп та найкращу кориговану гостроту зору. **В даному розділі відсутні ілюстрації, які підтверджують дані ОКТ-а груп обстежень пацієнтів.**

Розділ 4. «Рівень ангіопоетину-2 у скловидному тілі хворих з регматогенним відшаруванням сітківки і його зв'язок зі змінами мікроциркуляторного русла сітківки» описує результати дослідження рівня ангіопоетину-2 у скловидному тілі та має загальний обсяг 22 сторінки друкованого тексту та представлений у трьох підрозділах. Вибірку цього фрагменту дослідження становили 87 пацієнтів (87 очей), яким проводився забір скловидного тіла на виявлення рівня ангіопоетину-2.

Автором досліджувались не тільки рівні даного показника, а ще й залежності його числових значень від віку та статі. Додатково наведено дані про вплив цього показника на зміни мікроциркуляторного русла сітківки у післяопераційному періоді.

В підрозділі 4.2. наведені дані порівняння ОКТ-а в залежності від рівня ангіопоетину-2 у скловидному тілі хворих з відшаруванням сітківки в різні терміни спостереження.

Загалом розділ досить інформативний, побудований логічно, інформація подається вичерпно.

Зауважень до розділу немає.

П'ятий розділ «Аналіз результатів дослідження та їх обговорення» є узагальненням напрацювань, висвітлених у попередніх розділах. Автор аналітично розглядає отримані дані, висловлює особисті погляди на питання, що вивчаються, що свідчить про глибоку обізнаність здобувача з питань тематики роботи. Дисертант наводить ретельний та переконливий аналіз та зіставляє власні результати з напрацюваннями інших дослідників. Практичні рекомендації чіткі, побудовані логічно, що робить їх актуальними для застосування практичним лікарям-офтальмологам.

Зауважень до висновків та практичних рекомендацій немає.

В плані дискусії хотілося б отримати відповіді на запитання:

- 1. Чому до досліджуваних груп були включені пацієнти лише з коротким терміном відшарування сітківки?**
- 2. Чому в дослідження були включені лише пацієнти з післяопераційною тампонадою повітряно-газовою сумішшю? І чому саме СЗФ8?**

Заключення

Дисертаційна робота дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії Іванченко Анни Юріївни на тему: «Підвищення клінічної ефективності хірургічного лікування регматогенного відшарування сітківки, шляхом оцінки

імунологічних та анатомо-морфологічних показників» є завершеною працею, у якій отримані нові науково-обґрунтовані теоретичні і практичні результати, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання офтальмології, що полягає в прогнозуванні та патогенетично-обґрунтованому впливі на функціональні післяопераційні результати у пацієнтів з відшаруванням сітківки.

За актуальністю, методичним рівнем виконання, новизною і практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю наукових положень і висновків, їх достовірністю та повнотою викладу в опублікованих працях, дисертаційна робота Іванченко Анни Юріївни повністю відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та положенню «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка, Іванченко Анна Юріївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 222 – Медицина.

Офіційний рецензент,
асистент кафедри оториноларингології
з офтальмологією
Полтавського державного
медичного університету,
к.мед.наук

Ірина Олефір

